

Năm 1998, nhân kỷ niệm 30 năm về "Thảm Sát Mộ u Thân i Hu" (1968-1998),

Phong Trào Giáo Dân Việt Nam Hồi Ngô i có xuất bản một tuyển tập tài liệu nói về biến cố này, trong đó cá nhân chúng tôi cũng nhận một số bản bè, với tư cách nhân chứng, đã thu thập tài liệu nào nhận được từ một thầy tại nghe về Tể Mộ u Thân i Hu. Rồi tiếc, vì có nhiều vấn đề cần phải được trình bày ưu tiên nên chúng tôi chưa có dịp để cập nhật cái chết của Ngô Sĩ Trăn Đĩnh. Chúng tôi cũng có được một vài bài báo có đề cập đến những hình ảnh, những sự kiện nhận được từ chúng tôi thu thập được, có chỗ khác nhau. Vì thế, sau một thời gian tìm hiểu qua các nhân chứng trực tiếp, trong đó có Anh Trăn Tiển San là những người bạn của nhân, kể lại. Theo yêu cầu của một số bản bè, nhân dịp Tể Nhân Ngô (2002), 34 năm sau biến cố Mộ u Thân 1968, chúng tôi xin được phép nhận lại chuyện xưa để tiếp tục những bản bè đàn anh, một bản chuyện mà chúng tôi hằng quý mến.

1. VÀI NÉT VỀ CUỘC ĐỜI CỦA NGÔ SĨ TRĂN ĐỈNH:

Theo gia phả họ Trăn, ông Trăn Đĩnh sinh ngày 19 tháng 3 năm Tân Hợi, giờ Dần lúc 17 tháng 4 năm 1911, nhưng ghi khai sinh lại ghi ngày 01-01-1912. Ông bắt đầu đi công tác trong Tể Mộ u Thân 1968, lúc đó vào khoảng 67 tuổi.

Tổ tiên vốn là người họ Phở ở Kiên, nhân viên công nhân Mãn Thanh đánh chiếm Trung Quốc (đời nhà Minh), nên đã bỏ nước ra đi, đến lập nghiệp tại Hồng Kông Trà, họ họ Thiên. Đời thứ sáu có Ông Trăn Bá Long, thi đỗ nhân khoa Canh Thìn (1820) đỗ đầu Minh Mạng, được bổ nhiệm Tri Phủ Tân Bình (Gia Định). Ông đời thứ bảy (con trưởng của Ông Trăn Bá Long) tên húy là Đỗ Đình Đĩnh, họ họ Thiên, hiếu là Trăn Trai, thi đỗ tiến sĩ năm Mậu Tuất (1838) đỗ đầu đời Minh Mạng, sau vì kế húy vua Tự Đức (tên là Thiên) nên được vua Tự Đức cho đổi tên là Trăn Tiển Thành, làm đến Thứ trưởng Bộ Công, Bộ Hộ, Bộ Binh, Cố Mật Viện Đĩnh Thiên, Phó Chính Đĩnh Thiên, từng làm Chánh Đĩnh Đĩnh Hộ Sĩ, được thăng tri phủ. Sau khi vua Tự Đức mất, hai vợ chồng Phó Chính là Nguyễn Văn Tấn và Tôn Thất Thụy tâu vua Tự Đức (con nuôi vua Tự Đức), lập vua Hiệp Hòa (em vua Tự Đức) lên ngôi, rồi lập họ vua Hiệp Hòa lập vua Kiên Phở.

Cái Chết Của Ông Sĩ Trăn Đĩnh Tồn Mộ u Thân (1968) Tồn Hu

Tác Giả: Nguyễn Lý Tồn ng

Thứ Bảy, 19 Tháng 2 Năm 2011 06:22

Lúc bấy giờ, Ông Trăn Tồn Thành đã ngoài 70 tuổi, tởch vớ nhà nhợng hai ông Nguyễn Văn Tồn ng và Tôn Thợ t Thuyợ t vớ sai ngợ i mang bớ n thợ o đợ nghợ truợ t phợ vua Hiợ p Hòa đợ n nhà ông, xin ông phợ i ký vào "đợ ng ý". Ông tởch i.

Trợ a ngày 30 tháng 10 Quý Mùi (tợ c 29-11-1883), vua Hiợ p Hòa bợ hai ông Nguyễn Văn Tồn ng và Tồn Thợ t Thuyợ t ép phợ i uợ ng thuợ c đợ c chợ t. Quá nợ a đêm hôm đợ, hai ông Tồn ng và Thuyợ t đợ sai bợ hợ đợ n nhà ám sát ông Trăn Tồn Thành (bợ t đợ u ngày 01 tháng 11 Quý Mùi, giợ Tý tợ c 30-11-1883). Sợ sách đợ i sau gợ i vợ nợ y là "Tợ Nguyễn t Tam Vợ ng" (trong 4 tháng có đợ n ba ngợ i đợ c lợ p lên làm vua) đợ là Đợ c Đợ c, Hiợ p Hòa, Kợ n Phợ c.

Trong sợ các con cợ a ông Trăn Tồn Thành có ông Trăn Tồn Huợ n (cợ nhân, làm Tri Huyợ n Hợ u Lợ c) và Trăn Tồn Hợ i (đợ u giợ i nguyên tợ c đợ u đợ u cợ nhân, làm Án Sát tợ nh Bình Đợ nh), ông Trăn Đợ ng, hiợ u Quợ Lâm làm nghợ thuợ c Bợ c, không ra làm quan. Sau khi Ông Trăn Tồn Thành bợ mợ u sát, con cháu bợ quợ, trợ n tránh đi xa, bợ chợ lợ t "Tợ n", chợ lợ y hợ Trợ n. Đợ i thợ 8 là ông Trăn Đợ ng (hiợ u Quợ Lâm) sinh ra Ông Trăn Chánh (đợ i thợ 9) là thân phợ cợ a ông Trăn Đĩnh (đợ i thợ 10).

Ông Trăn Đĩnh tở Nghênh Hợ, hiợ u Hà Trì, con thợ tợ cợ a ông Trăn Chánh.

Sau khi đợ u Cao Đợ ng Tợ u Hợ c Pháp Viợ t tợ i Huợ (1931), Ông Trăn Đĩnh ra hợ c trợ ng Bợ iợ Hà Nợ i. Chợ ng trờng Tú Tài phợ i hợ c 3 năm, nhợ ng ông chợ hợ c trong 2 năm và thi đợ u Tú Tài Triợ t hợ c Pháp (1933). Ông trợ vợ Huợ làm giáo sợ Trung hợ c tợ thợ c Thiên Hợ u (institut de la Providence). Sau đợ, ông qua ngành Hành Chánh, làm công chợ c tợ i Thanh Hợ a (1-7-1936) và hoợ t đợ ng cho Hợ i Hợ ng Đợ o. Năm 1941, ông đợ c thuyợ n chuyợ n vợ Huợ làm Kợ m Sợ tợ i Bợ Tài Chánh rợ i lên tợ i Ngợ Tợ n Văn Phòng và Văn Hợ a Viợ n. Năm 1944, ông thi đợ Tri Huyợ n đợ ng hàng thợ 4 trong 5 thí sinh đợ c trúng tuyợ n mà đợ a sợ đợ có bợ ng cợ nhân Luợ t. Tợ 01-02-1944 đợ n 9-1945, ông làm tri huyợ n Tiên Phợ c rợ i Đợ i Lợ c (Quợ ng Nam). Sau khi Viợ t Minh cợ p chính quyợ n tợ i Hà Nợ i, ông vợ Huợ làm Thợ m Phán tợ i quợ n Hợ ng Trà cho đợ n 19-12-1946. Khi cợ Trăn Văn Lý ra làm Hợ i Đợ ng Chợ p Chánh Trung Phợ n (tợ ng đợ ng Thợ Hiợ n), ông đợ c cợ làm Chợ Sợ Phòng Thông Tin Trung Phợ n (tợ 15-4-1947 đợ n 15-4-1948). Sau đợ ông xin nghợ giợ hợ n không lợ ng vì k hông chợ u hợ p tác vợ i Thợ Hiợ n Phan Văn Giáo (tợ 16-4-1948 đợ n 5-10-1949). Tợ 06-10-1949 đợ n 06-08-1951, ông làm Giám Đợ c Thông Tin Trung Phợ n (đợ i thợ i cợ Trăn Văn Lý làm Thợ Hiợ n). Sau đợ, ông làm Phợ Trợ ng Triợ u Phong (1952) rợ i Tợ nh Trợ ng Quợ ng Trợ (1954-1955). Ông có công tái lợ p an ninh trợ t tợ, lợ p các đợ n hợ ng vợ, kợ m soát đợ c các đợ ng giao thông trong quợ n. Sau Hiợ p Đợ nh đờng chiợ n 20-7-1954, thợ ng gợ i là hiợ p đợ nh

Cái Chết Của Nghệ Sĩ Trăn Đình Tấn Mộ u Thân (1968) Tại Huế

Tác Giả: Nguyễn Lý Tấn

Thứ Bảy, 19 Tháng 2 Năm 2011 06:22

Genève, ông lo đón tiếp đồng bào Quố ng Trố tồ phía Bắ c vĩ tuyế n 17 di cồ vào Nam. Tồ t năm 1955, Thồ Tấn ng Ngô Đìn Đim đố n thăm tồ nh Quố ng Trố , đã ban tồ ng cho ông Bồ o Quố c Huân Chồ ng.

Mùa Xuân năm 1955, nhân vồ đố ng Đố i Viồ tồ p chiồ n khu Ba Lò ng, ly khai chồ ng chồ đố cồ a Thồ Tấn ng Ngô Đìn Đim, ông bồ mồ t chồ c Tồ nh Trồ ng và bồ bồ t giam tồ i Huồ 3 thắ ng, sau đó đố c tồ i ngoồ i hồ u cồ u. Trồ c ngày Lồ Quố c Khắ ng 26-10-1957 (Đồ I Cồ ng Hòa), Tồ án quân sồ tồ i Huồ hồ p phiồ đố i hình do Ông Nguyồ n Tri Chồ ngồ i ghồ Chắ ng Án, Thiồ u Tá Nguyồ n Văn Chuần (sau nồ y là Thiồ u Tấn ng, Nghồ Sĩ...) ngồ i ghồ Công Tồ , xồ vồ Ba Lò ng. Ông Trố n Đố n tồ biồ n hồ , không cồ n đố n luồ t sồ . Ông bồ kồ t án 6 năm tù nhồ ng theo lồ nh cồ a Tồ ng Thồ ng Ngô Đìn Đim, ông đố c miồ n thồ hình (không bồ ồ tù).

Tồ 1957-1964, ông đồ y hồ c tồ i Huồ và làm Hiồ u Trồ ng trồ ng Bình Minh (do LM Nguyồ n Văn Lồ p đố i). Mùa Hề 1964, theo lồ nh cồ a Thiồ u Tấn ng Tôn Thồ t Xồ ng, Tồ Lồ nh Quân Đồn I kiêm Đố i Biồ u Chín Phồ tồ i Vù ng I, trồ ng Bình Minh bồ nhà nồ c tồ ch thu vì đó là tài sồ n cồ a ông Ngô Đìn Cồ n. Sau đó, ông Trố n Đố n rồ i trồ ng Bình Minh qua làm Giám Đố c Viồ n Hán Hồ c Huồ (tồ 17-6-1964 đố n 15-8- 1966) thay thồ Ông Võ Nhồ Nguyồ n tồ chồ c.

Tồ 1964, ông và mồ t sồ nhân sĩ Công Giáo tồ i Huồ đố c mồ i vào ồ y Ban Đố c Biồ t đố i diồ n cho Giáo Dân bên cồ nh Hồ i Đố ng Linh Mồ c đố c vồ n cho Đố c Tồ ng Giám Mồ c Philipphê Nguyồ n Kim Đố n vồ các vồ n đố văn hóa, xã hồ i, chính trồ ...

Thắ ng 9-1966, ông ồ ng cồ vào Quố c Hồ i Lồ p Hiồ n tồ i đố n vồ Thồ a Thiồ n. Liồ danh Nguyồ n Văn Ngồ i-Trố n Đố n đố c cồ , đố n đố u phiồ u. Ông có ra ồ ng cồ Chồ Tồ ch Quố c Hồ i Lồ p Hiồ n nhồ ng thua ông Phan Khồ c Sồ u 3 phiồ u ồ vồ ng đố u.

Thắ ng 9-1967, ông đố c cồ Nghồ sĩ trong liồ danh "Nồ ng Công Bình" do Trung Tồ ng Trố n Văn Đôn làm thồ ồ y và đố c bồ u làm Chồ Tồ ch ồ y Ban Canh Nồ ng Thồ ng Nghồ Viồ n.

Ông đã bồ Cồ ng Sồ n sát hồ i trong Tồ t Mộ u Thân tồ i Huồ thắ ng 2-1968.

2.HOẠT ĐỘNG XÃ HỘI:

Cái Chết Của Nhà Nghĩ Sĩ Trần Đình Tấn Máu Thân (1968) Tại Huế

Tác Giả: Nguyễn Lý Tấn

Thứ Bảy, 19 Tháng 2 Năm 2011 06:22

Ngoài các hoạt động trong lĩnh vực hành chính, chính trị, giáo dục như đã nói trên, ông còn là một nhà hoạt động thanh niên và xã hội nổi tiếng từ 1934 cùng thời với Tô Quang Bửu, Hoàng Đôn Thúc, v.v...trong Phong Trào Học sinh Đôn Việt Nam. Ông là một trong những người đi đầu tiên lập trang đoàn Học sinh Đôn tại Huế và tổ chức trại huấn luyện trung tâm ở Bạch Mã (thị trấn Thiên). Năm 1934, ông chủ trì tờ báo chí "Báo Đôn" tại Thanh Hóa, ngoài mục đích huấn luyện Học sinh Đôn sinh, còn thêm phần nghiên cứu văn hóa và xã hội. Ông cũng đã thành lập một Ban Văn Nghệ của Học sinh Đôn để đi trình diễn nhũn nhĩ, rất thành công. Ông là một trong những trưởng Học sinh Đôn đi đầu tiên của lãnh "Báo Nhân" và đã tham gia trại huấn luyện quốc tế của tổ chức Học sinh Đôn tại Úc (1952), được bầu làm chủ tịch Ủy viên Học sinh Đôn toàn quốc năm 1966. Ông được anh em Học sinh Đôn quý mến như là bậc đàn anh đi đầu, gương mẫu và có tài hùng biện, xứng đáng với truyền thống của tổ chức này.

3.ĐI SẼNG GIA ĐÌNH:

Năm 1936, ông lập gia đình với bà Hà Thị Việt Nga, một nữ Học sinh Đôn tại Huế (con Ông Hà Thúc Huyền - Trưởng Học sinh Bạch Mã - và bà Tôn Nữ Thị Hiệp). Qua tổ chức Học sinh Đôn, ông bà Trần Đình Tấn đã gặp được Thiên Chúa và đã trở lại đạo Công Giáo năm 1937 mặc dù có hai ông bà đầu xuýt thân trong một gia đình danh gia, vọng tộc với truyền thống Nho học. Được biết, hai con thân sinh của bà Trần Đình Tấn đã lập chùa Phật và đã quy y theo Phật. Ông bà sinh hạ được 10 người con, 4 trai và 6 gái. Ngoài thú đọc sách, nghiên cứu và bibliophily, ông không có một đam mê nào khác như hút thuốc lá, rượu chè, cờ bạc.

4.TỐT Máu THÂN VÀ NHỮNG NGÀY CUỐI CÙNG CỦA NHÀ NGHĨ SĨ TRẦN ĐÌNH TẤN.

Ông sống với gia đình tại Huế những tháng 10-1966, ông vào Sài Gòn họp Quốc hội Lập Hiến (1966-1967) rồi Trưởng Học sinh Việt (10-1967...), thỉnh thoảng ông về thăm gia đình vào những dịp Quốc hội họp khóa. Tháng 01-1968, ông về Huế ăn Tết với gia đình tại số 19 B đường Lý Thường Kiệt, Quận 3, Huế.

Từ tháng 08-1967, trong thời gian có cuộc vận động bầu cử Quốc hội và Tổng Trưởng, Việt Cộng gia tăng các hoạt động phá hoại tại nông thôn Thừa Thiên, gây áp lực quân sự nặng nề toàn vùng I và được biết tại hai tỉnh Quảng Trị, Thừa Thiên.

Cái Chết Của Nghĩa Sĩ Trần Đình Tấn Máu Thân (1968) Tôi Nhớ

Tác Giả: Nguyễn Lý Tường

Thứ Bảy, 19 Tháng 2 Năm 2011 06:22

Tôi quên Phú Lộc, phía Nam tỉnh Thừa Thiên, Việt Cộng xuất hiện quy mô phá hoại nghiêm trọng, thủ tục pháo kích vào các đồn và căn cứ của quân đội VNCH trong quần, đánh các trại sơ tán, v.v...Sở Đoàn I Bộ Binh do Chuẩn Trường Ngô Quang Trường chỉ huy đã đi đầu tiên đoàn Dù của Thiệu Tá Đào Văn Hùng mở cuộc hành quân trong vùng Phú Lộc nhằm vì VC khéo giu quân nên không phát hiện được gì. Trong lúc đó, tin tình báo cho biết khu rừng thuộc quần Hoàng Trà (Bộ Thừa Thiên) xuất hiện nghiêm trọng. Sở Đoàn 1 cũng cho hành quân vùng sông Bồ, nhưng cũng không có được gì. Tuy nhiên trong các cuộc hành quân trong rừng, quân đội ta đã bắt được một số súng ống và dụng cụ giết hại của VC. Nhưng dụng cụ này hoàn toàn mới. Ngoài ra còn bắt được những mô hình đồ nghiên cứu hành quân trong đó VC đã phá hủy địa đạo thành lũy, hào sâu và chuồng bắt thang leo vô thành. Các dụng cụ y khoa đó, theo nhận xét của bên quân y thì có thể phục vụ cho cấp quân đoàn. Do những dữ kiện đó, nghiêm trọng nghĩ rằng Việt Cộng có thể đánh Huế. Nhưng Trường Ngô Quang Trường thì nhận định rằng VC có thể đánh quần Hoàng Trà hoặc có thể đánh vào một vị trí quân sự nào đó thuộc Bộ Thừa Thiên. Trường Ngô Quang Trường không tính rằng VC có thể đánh Huế.

Trường Tấn Máu Thân, Sở Đoàn 101 của Hoa Kỳ hành quân bắt được một chuồng úy Việt Cộng, y khai dang thủ tục đánh Huế. Tin Phòng Nhì và An Ninh Quân Đội cũng cho biết Việt Cộng có thể đánh Huế. Hai ngày trước, ông Đoàn Công Lập, Trường Ngô Trường Cảnh Sát Thừa Thiên báo cáo có được công Việt Cộng xâm nhập vào thành phố trong dịp Tết. Một số sinh viên, học sinh tham gia tranh đấu chống chính quyền trung ương năm 1966, bắt đầu áp, đã chạy theo Việt Cộng vào rừng, nay trở lại hoạt động nghiêm trọng, hàng ngày đưa cho bọn được công CS vào thành phố Huế...Khoảng 20 tháng 12 năm 1967, trước lễ Giáng Sinh hôm, Việt Cộng đã tiến công vào xã Thủy Phước (làng Công Giáo Phước Cam) thuộc quần Hoàng Thủy, bên cạnh TP Huế. Chúng đã xâm nhập tận nghĩa địa phía sau núi Ngõ Bình và phía lưu Jerard, bắt B.40 vào làm một số người chết và bắt những, một số nhà dân bắt cháy. Với tư cách Dân Biện tỉnh Thừa Thiên, ngay lúc đó, tôi có gửi một văn thư cho Tổng Trường kiêm Tiểu Khu Trường Ngô Trường nghi tặng công nhân địa phương Nghĩa Quân xã Thủy Phước và súng cối 60 ly và đi liền... để có khả năng ngăn chặn sự xâm nhập của địch từ hướng Nam Giao, Ngõ Bình... vào thành phố.

Trường tình hình như thế, Chuẩn Trường Ngô Quang Trường, Tổng Lãnh Sở Đoàn 1 BB và Trung Tá Phan Văn Khoa, Tổng Trường Thừa Thiên-Huế, nhận định rằng Việt Cộng không thể đánh Huế được. Trung Trường Hoàng Xuân Lâm, Tổng Lãnh Quân Đoàn I kiêm Đội Biện Chính Phủ tại Vùng I cho chúng tôi biết ông đã tặng công nhân phòng thủ Huế hai đội và lính nhẩy dù thiện chí. Hai tiểu đoàn này đã được Chuẩn Trường Ngô Quang Trường bố trí ở quần Quảng Điền (Bộ Thừa Thiên) cách Huế 15 cây số và phía Nam phi trường Phù Bài, cách Huế 17 cây số về phía Nam. Do đó, khi Việt Cộng tiến công vào thị xã Huế thì hai đội và lính nhẩy dù ngoài thành phố, không làm nhiệm vụ bắt đầu Huế được...

Cái Chết Của Nghĩ Sĩ Trần Đình Tấn Mậu Thân (1968) Tại Huế

Tác Giả: Nguyễn Lý Tường

Thứ Bảy, 19 Tháng 2 Năm 2011 06:22

Trước Tết, tôi có đến thăm Nghĩ Sĩ Trần Đình Tấn tại tổ thất của ông, 19 B Lý Thường Kiệt, Quận Ba, Huế. Sau đó, tôi đi ra Quảng Trị và có đến thăm Nghĩ Sĩ Hoàng Xuân Tấn tại tổ thất, đường Phan Thanh Giản, thị xã Quảng Trị vào sáng 30 tháng Chạp...Tôi có bày tỏ sự lo lắng của tôi về tình hình trong vùng. Cả hai vẫn đều tỏ ra quan tâm.

Từng họp các tin tức và tài liệu sách vở, báo chí của Việt Cộng cũng như của VNCH, nói về Tết Mậu Thân 1968 tại Huế, chúng tôi đúc kết lại:

Việt Cộng đã tấn công Huế vào đêm Giao Thừa Tết Mậu Thân (đêm 30 tháng 01-1968 bắt đầu qua sáng 01 tháng 2 năm 1968). Sáng morning morning Tết (01 tháng 2 năm 1968) ngay cả ta đã thấy Việt Cộng xuất hiện trên đường phố rồi.

Tại Cửa Chánh Tây, phía VNCH lúc đó có một Tiểu đoàn đi thu của Địch Địch "Hạt Báo" (lính thám báo) trên gi. Phía Việt Cộng do Phan Nam (tức Lê Ngọc) cán bộ Thành ủy nắm vùng phố trách "độc công". Theo lời Nam, chốt nổ và vũ khí đã được đưa vào Thành nội trước 10 tiếng đồng hồ. Bên độc công CS đã huy động công gác của Lực Lượng Thám Báo VNCH và dùng chốt nổ phá công cho lực lượng chính quy CS tập bị đi diên sông đào tràn vào thành nội. Riêng sáng morning morning Tết, đến với Hạt Báo công không nội phố rút lui. Việt Cộng đã đóng chốt, chốt trên thành kiên cố. Do đó, việc đánh đuổi chúng ra khỏi thành nội phố kéo dài nhiều ngày...

Tại khu vực An Hòa, một tiểu đoàn của Trung Đoàn E.9 (SĐ 309 Bộ Việt) có nhiệm vụ tấn công công nhân chân Tiểu đoàn 2 Dù của Thiểu Tá Thạch tổ phía Bộ Chỉ huy Thiên tiến vào làng An Hòa. Khoảng 2 giờ 30 sáng, một mũi độc công VC đã vượt sông đến nhp công An Hòa và cùng với cánh quân của E.9 tràn vào làng An Hòa. Tuy nhiên tổ chỉ huy morning morning Tết, Tiểu đoàn 2 Dù đã không còn ở làng An Hòa nữa. Công Quân chỉ huy của Bộ Chỉ huy và phá hủy một nhp công ở bên tây ngấn để chốt vịn binh M.

Bộ Chỉ huy SĐ Đoàn 1 do Trưởng Ngô Quang Trưởng chỉ huy đóng tại đến Mang Cá bị một Địch Địch của Tiểu đoàn 12 độc công VC do Nguyễn Trưởng chỉ huy tấn công. Địch đi nội y được chia làm 4 mũi tấn thôn Tiểu SĐ Tây (thuộc quân Hoàng Trà, Bộ Hu) dùng phao ny-lông vượt sông rồi men theo bờ thành tiến vào Mang Cá. VC đã mở nhiệm vụ tấn công vào đến nội y nhng không chiếm được vì quân VNCH trú đóng bên trong đã công trọng quy tập liết và bên ngoài Mang cá, có Thiểu Tá Nguyễn Hữu Đ, Quận Trưởng Hoàng Trà và đến với Hội Quân M đóng ở Bao Vinh ym tr.

Cái Chết Của Nghĩ Sĩ Trần Đình Tấn Máu Thân (1968) Tội Huống

Tác Giả: Nguyễn Lý Tấn

Thứ Bảy, 19 Tháng 2 Năm 2011 06:22

Tội phi trộm ng nh Tây Lạc (trong thành n i), m t cán b n m vùng VC đã c t gây k m gai m i ng c ng Th y Quang đ cho đ c công VC chui qua c ng vào bên trong, đ t kho đ n, kho xăng và khu nhân viên k thu t. Tuy nhiên, l c l ng ch l c c a CS b l c đ ng qua tr i Quân C . Lính quân c đ đây chi n đ u r t hăng say, su t m y tu n, VC không chi m đ c đ n n y. Nh v y, l c l ng phòng th bên phi trộm ng, k p th i b trí, b o v đ c sân bay.

Dũng, con trai hăng g Lê H u Tý c a Th ng T , đang h c Sai Gon, đ c b g i v đ a vào m t khu hu n luy n m t tu n l , v a m n l p hu n luy n, Dũng nh n công tác đ a đ n v E.6 t c a H u vào K đài (c t c) đ treo c "Liên Minh Dân T c Dân Ch Hòa Bình" m t t ch c trá hình c a CS B c Vi t. C r ng 94 mét vuông, g m hai v t xanh kèm l y m t v t đ có sao vàng g i a (đây cũng là c c a M t Tr n Gi i Phóng Mi n Nam). Đ n v chi m c t c thành n i n y ti n ra c a Th ng T , r p H ng Đ o, đ n C nh sát Đông Ba. Các c s khác nh Ty Chiêu H i, Ty Thông Tin, Tòa Th ng Th m, v.v. đ u b chi m...

Phía Nam Hu do Đ i Tá Thân Tr ng M t c a VC, ng i Th a Thiên, bi t rõ đ a hình đ a v t vùng n y. L c l ng c a M t có "Đoàn 5" g m 4 ti u đoàn b , Trung đoàn 9 c a SĐ 309 B c Vi t, m t ti u đoàn ĐKB và 4 đ i đ c công. L c l ng c a Thân Tr ng M t đánh căn c thi t giáp VNCH đ n Tam Thai (An C u), nh ng không thành công vì h th ng phòng th đ đây r t kiên c . C ng quân đã v t sông An C u ti n vào th xã Hu , 7 gi sáng m ng m t T t ng i ta đã th y C ng quân ngoài đ ng ph . Chúng đã chi m Đ i đ i quân c đ ng Nguyễn Hu g n c u Ph Cam, B u đ i n, Ty Ngân kh , Tòa Đ i Bi u Chính Ph Trung Nguyên Trung Ph n, Tòa Hành Chanh Th a Thiên, Lao Xá Th a Ph và gi i thoát hàng ngàn tù nhân. Phía VNCH còn gi Đ ài Phát Thanh g n c u Tr ng Ti n, Ti u Khu, Ty C nh sát, tr s MACV (t c Khách s n Thu n Hóa) và b n tàu h i quân. Nh ng căn c n y g n nhau nên h tr nhau khi n cho C ng quân không chi m đ c.

B Ch Huy chi n đ ch c a Vi t C ng đ ng t i làng La Ch (H ng Trà, Th a Thiên) và t i đây đã x y ra m t tr n đánh r t ác li t v i S Đoàn Không K Hoa K do tr c thăng chuy n quân đ n. Phía Hoa K có 9 tr c thăng b b n h và kh ong 100 binh sĩ t tr n. Theo h i ký c a Văn Ti n Dũng thì phía Vi t C ng có hai t ng lãnh t tr n.

Sau khi chi m toàn b qu n Ba (H u Ng n) thành ph Hu , Vi t C ng chia nhau đi ki m soát t ng nhà, b t ng i. Chúng cho xe ch y đi kh p n i kêu g i các thành ph n quân nhân, công ch c trình di n. Chúng đã b t đ c ông Nguyễn Văn Đ ài, Ph Tá Hành Chánh t i Tòa Đ i Bi u Chính Ph Vùng I, lúc đó đang có m t t i Hu . Ông B o Lạc, Phó T nh Tr ng Th a Thiên đang có m t t i t th t (đ ng Lý Th ng Ki t) đ i di n v i Tòa Lãnh S M , cũng b b t đ m t m giam t i tr ng Thiên H u (đ ng Nguyễn Hu). Nh ng ng i n y đ c gi i lên núi và đ a th ng ra B c tr c khi C ng quân rút lui kh i thành ph nên không b gi t t p th .

Tại Huế, Việt Cộng đã lập ra "Liên Minh Dân tộc, Dân Chủ, Hòa Bình" và đưa Lê Văn Hào (GS Đại Học Văn Khoa), lên làm Chủ tịch và Thủ tướng Tòa Thích Đôn Huệ (chùa Thiên Mụ) và Bà Nguyễn Đình Chi (cựu Hội u Trường học trẻ em Địch Khánh) làm Phó Chủ tịch và Hoàng Phi Ngọc Trưởng (GS trường Quốc Học, thoát ly theo Việt Cộng mùa Hè 1966) làm Tổng Thư Ký...Chúng lập tòa án nhân dân tại thành phố và Gia Hội (khu vực bị chúng kiểm soát lâu ngày) để xét xử thành phần quân nhân, công nhân, đảng viên Việt Nam Quốc Dân Đảng, Đại Việt Cách Mạng, v.v...Mặt sự thống trị dân chúng thành phố buôn bán cũng bị bắt đem ra xét xử...Mặt sự ngăn chặn bị giới hạn cách dã man như Thiệu Tá Tôn Kháng (Tổng Đoàn Trường Xây Dựng Nông Thôn Thừa Thiên) bị giới hạn trở về con trai 176 đảng viên Bạch Đằng (gồm cựu Đông Ba, Huế), ông Lê Đình Thủ tướng (Phó Trường Học Huế), ông Lê Ngọc Kế (Việt Nam Quốc Dân Đảng), Phạm Đức Phúc (Việt Nam Quốc Dân Đảng), vợ chồng ông Trần Ngọc Lạc (Đại Việt Cách Mạng), ông Trần Mậu Tý (sinh viên, Đại Việt Cách Mạng)...ông Võ Thành Minh (nhân vật tổ chức Đảng cộng sản) bị bắt tại địa phương Phan Bội Châu (Bến Ngõ Huế) và bị giới hạn...

Những sinh viên trong các Phong Trào Tranh Đấu của chính phủ tại Sài Gòn thoát ly theo Việt Cộng vào mùa Hè 1966 như Nguyễn Đức Xuân, Trần Quang Long, Hoàng Phi Ngọc Phan...cũng xuất hiện tại Huế trong Mộ u Thân. Phan Chánh Đình (tức Phan Duy Nhân) xuất hiện ở Đà Nẵng...hàng ngàn dân Việt Cộng đi bắt bớ bè (trở về đây đã tham gia Việt Nam Quốc Dân Đảng hay Đại Việt Cách Mạng...) và những ai có tinh thần chống Cộng mà chúng bắt.

Việt Cộng cũng đã vào nhà thờ Phê Cam bắt đi ba, bốn trăm thanh niên, đàn ông trong đó có anh em Lê Huệ Bôi, Lê Huệ Bá (tức Bến Ngõ chợ Phê Cam cũn núp)...Sự ngăn chặn đã bị giới hạn phần mặt cách dã man tại Khe Đá Mài (vùng núi thuộc quận Nam Hòa, Thừa Thiên). Hàng trăm, hàng ngàn người bị chôn sống tại vùng Gia Hội, Tiểu Chủng Viên, khu lăng Địch Khánh, chùa Therevada Gia Hội, An Ninh Thủ tướng, Chỗ Thông, Lang Xá Cựu...Phú Vang, Phú Thọ...Những nhân phẩm để thành phần tại các nhà tu hành như Linh Mục Bửu Địch, Linh Mục Hoàng Ngọc Bang, Linh Mục Urbain (Đòng Thiên An) LM Guy (Đòng Thiên An), LM Lê Văn Hào (Quốc Trưởng), các Thầy Dòng La San ở Phú Vang...cho đến học sinh, sinh viên, thống trị dân buôn bán...Đặc biệt chúng đã giới hạn các bác sĩ người Địch để giúp giới dân tại Đại Học Y Khoa và giúp bệnh viện Huế như BS Alterkoster, BS Discher, Ông và Bà BS Krainick...đem chôn sống tại chùa Tuyển Vân. Tổng số nhân dân tại Huế, Thừa Thiên lên đến trên 4.000 người. (Chúng tôi đã có dịp trình bày chi tiết về Mộ u Thân trong tuyển tập tài liệu "Thảm Sát Mộ u Thân ở Huế" tái bản 1999 có bìa tím và hình ảnh).

NGHĨ SĨ TRẦN ĐÌNH TẤN BỊ VIỆT CỘNG BẮT VÀ SÁT HẠI TRONG TRƯỜNG HỢP NÀO ?

Cái Chết Của Nghĩ Sĩ Trần Đình Tấn Mộ u Thân (1968) Tội Huống

Tác Giả: Nguyễn Lý Tấn

Thứ Bảy, 19 Tháng 2 Năm 2011 06:22

Tội chết của tôi trong gia đình Nghĩ Sĩ Trần Đình Tấn có một đồng đội vào dịp Tết, kẻ chết của tôi con trai trẻ tuổi là anh Trần Tiến Sơn (Sĩ Quan Biệt Động Quân). Thấy Việt Cộng xuất hiện, anh Sơn liền cầm súng đi quân nhân, mặc quần đùi chấy trăn. Để tránh bom đạn, dân chúng chung quanh khu Dòng Chúa Cứu Thế Huế trong đó có gia đình Nghĩ Sĩ Trần Đình Tấn, kéo nhau chấy vào núp trong nhà Dòng. Tội chết của tôi chấy vào phòng sinh hoạt của nhà Dòng, riêng Nghĩ Sĩ Trần Đình Tấn và mấy người con trai vì quen biết với các Linh Mục nên được đưa vào trong khu núp của Dòng, núp dành riêng cho các tu sĩ. Nghĩ Sĩ Trần Đình Tấn trốn trong một căn phòng kín bên trong nhà Dòng.

Đến chiều hôm một tuần, đến ngày mừng tôi tháng Giêng âm lịch (tức 8 tháng 2-1968) Việt Cộng đến Dòng Chúa Cứu Thế, kiểm soát và lừa tội chết của tôi ra ngoài sân, bắt công nhân, quân nhân, thanh niên, sinh viên học sinh riêng theo thành phần của mình và bắt kê khai lý lịch từng người. Khi chúng đến trước mặt Nghĩ Sĩ Trần Đình Tấn và hỏi ông là ai? Ông trả lời "Tôi là Nghĩ Sĩ Trần Đình Tấn". Bên chúng không hiểu "nghĩ sĩ" là gì thì ông giải thích cho chúng hiểu ông là người được dân bầu vào làm đội viên dân tộc Quốc Hội.

Ông và hai người con trai của ông bị tách riêng ra khỏi đám đông dân chúng và bị đưa qua bên sân nhà thờ cũ, quay mặt ra đường Quốc Lộ 19. (Đường này nay đã đổi tên mới). Mọi người đều bị lột tay trái phía sau lưng. Anh Trần Tiến Hà, con trai thừa kế của Nghĩ Sĩ Trần Đình Tấn thừa lúc lính xôn đã bị trăn khi ở Dòng Chúa Cứu Thế, chấy đi núp chỗ khác. Còn anh Trần Tiến Sơn vẫn đi chung với ông.

Tội sân nhà thờ cũ phía sau lưng nhà thờ lớn (thường gọi là nhà thờ Đức Mẹ Hằng Cứu Giúp hay nhà thờ Dòng Chúa Cứu Thế Huế), anh Trần Tiến Sơn đang ngồi trên chiếc xích ra ngoài cùng, rồi tội chết của tôi trăn. Anh Sơn trốn thoát được còn Nghĩ Sĩ Trần Đình Tấn cùng những người còn lại thì bị đưa đi về phía chổ An Cựu. Người ta thấy đoàn người đi dọc theo bờ sông An Cựu về ngã Lang Xá Cựu. Lúc đó trong người ông mặc quần áo quần, bên ngoài khoác thêm một áo choàng bằng vải. Trong những ngày đầu tháng 2 năm 1968, quân đội Việt Nam Cộng Hòa và Hoa Kỳ đã tái chiếm khu vực Huế (Quận Ba) Huế, do đó Việt Cộng chừa khắp Tòa Án Nhân Dân tại đây như đã làm ở Thành Nội và Gia Hội (phía Bắc sông Hương). Mãi đến tuần cuối tháng 2-1968, toàn bộ Thành Nội Huế mới được giải tỏa, quân đội VNCH kiểm soát hoàn toàn thành phố Huế. Những nhân bị giết chết cá nhân hay bị chôn sống tập thể hoặc bị bom rải đều ở các chôn trong thành phố Huế, trong cuối tháng 2 và tháng 3/68 đã được chôn táng. Riêng các nhân bị bắt đi một tích, chừa ai biết chết sống đâu, mãi đến tháng 4 năm 1968, những các cuộc hành quân của quân đội VNCH mở rộng để bình định các vùng nông thôn nên người ta đã phát hiện ra nhiều mộ chôn tập thể tại Phú Vang, Phú Thọ, Hương Thọ, Nam Hòa, v.v... Ngày 09 tháng 4 năm 1968, Quân Đội và Cán Bộ Xây Dựng Nông Thôn đã khám phá ra nhiều mộ chôn tập thể tại Lang Xá Cựu, cách An Cựu chừng 5 cây số thuộc Quận Hương Thọ. Một người con nuôi trong gia đình Nghĩ Sĩ Trần Đình Tấn đã đi theo đoàn người đi tìm thân nhân, đến tại Lang Xá Cựu và nhận ra xác của Nghĩ Sĩ trong một

Cái Chết Của Nghệ Sĩ Trần Đình Tấn Máu Thân (1968) Tội Huống

Tác Giả: Nguyễn Lý Tấn

Thứ Bảy, 19 Tháng 2 Năm 2011 06:22

mở chôn tiếp theo. Ông bở chôn chung với một số người khác, áo quần còn nguyên vẹn, trong người vẫn còn giữ y tế tùy thân như thuốc cần cấp cứu của bệnh nhân. Một cách ông nằm úp xuống, dính với lớp đất sét trắng. Vì là mùa Đông, mưa lạnh, nên xác của bệnh nhân vẫn còn nguyên vẹn, chưa bị thối rữa.

Người con nuôi này đã trở về nhà báo tin cho bà Trần Đình và các con. Gia đình liền báo tin đi khắp nơi cho bà con hàng bè. Đài Phát Thanh Huế cũng đã đưa tên các bệnh nhân và tìm được xác...Chính Quyển tin như Thiên cũng như gia đình đã báo tin cho Quốc Hội (Thống lĩnh Nghệ Sĩ) biết. Báo chí và các đài phát thanh tại Sài Gòn và khắp VNCH đưa loan tin về cái chết của Nghệ Sĩ Trần Đình.

Thi hài của bệnh nhân được đưa về quê gia đình và gia đình đã tổ chức lễ tang, như mọi người. Hai ngày trong ngày hôm đó có Trung Tướng Trần Văn Đôn, Nghệ Sĩ Chủ tịch Ủy Ban Quốc Phòng Thống lĩnh Nghệ Sĩ cùng Bà Luật Sĩ Nguyễn Phạm Đức (Phó Chủ tịch Thống lĩnh Nghệ Sĩ), Thiệu Tướng Nguyễn Văn Chuân (Nghệ Sĩ trong liên danh Nông Công Binh của Trung Tướng Trần Văn Đôn)...và phái đoàn từ Sài Gòn ra thăm.

Lễ an táng được tổ chức một cách long trọng tại quê nhà vào lúc 15 giờ 30 ngày 12 tháng 4 năm 1968 trước sự hiện diện của Trung Tướng Hoàng Xuân Lãm, Tổng Lãnh Vùng I Chiến Thuật đưa đi đến Thống lĩnh Nguyễn Văn Thiệu, Luật Sĩ Nguyễn Văn Huyền, Chủ tịch Thống lĩnh Nghệ Sĩ, Nghệ Sĩ Hoàng Xuân Tấn, Phó Chủ tịch Thống lĩnh Nghệ Sĩ, Trung Tướng Trần Văn Đôn (Chủ tịch Ủy Ban Quốc Phòng TNV) và đưa đi đến chính quyền địa phương, đưa đi đến các đoàn thể chính trị trung ương địa phương. Trung Tướng Hoàng Xuân Lãm đã đưa Tuyên ngôn công chúng và gởi Bộ Quốc Huân Chương để tặng cho Các Nghệ Sĩ Trần Đình. Chủ tịch Thống lĩnh Nghệ Sĩ và Nghệ Sĩ Trần Văn Đôn đã đưa văn nói lên lòng thống nhất một người bệnh và bệnh viện xuất sắc, một chiến hữu có nhiều khả năng và tâm huyết để vì quốc gia, dân tộc. Quan tài được đưa đến an táng tại nghĩa trang Dòng Chúa Cứu Thế Huế. Lễ hỏa táng vào lúc 17 giờ 30 chiều ngày 12-4-1968. Hôm đó buốt lạnh, nhiều mây và có gió lạnh vào cuối mùa Đông còn sót lại, gây cho một người một hình ảnh vĩnh biệt đầy thống nhất.

Tại Sài Gòn, theo truy cứu của Nghệ Sĩ Trần Đình đã được tổ chức lúc 16 giờ 30 ngày 22 tháng 4 năm 1968 tại Hội Trường Diên Hồng (Thống lĩnh Nghệ Sĩ VNCH) có một đại diện các Nghệ Sĩ, Dân Biểu. Về phía chính phủ có Phó Thống lĩnh VNCH, Thiệu Tướng Nguyễn Cao Kỳ, Luật Sĩ Nguyễn Văn Lộc, Thủ Tướng Chính Phủ, các vị Tướng Bộ Trưởng, Ngoại Giao Đoàn. Về con, hàng, bệnh nhân của Các Nghệ Sĩ cũng có một đại diện trong buổi truy cứu này.

Cái Chết Của Nghĩ Sĩ Trĩn Đĩn Tĩt Mũu Thân (1968) Tĩ Huĩ

Tác Giả: Nguyĩn Lý Tĩng

Thứ Bảy, 19 Tháng 2 Năm 2011 06:22

Mĩt buĩ i lĩ cũ nguyĩn cho Cũ Nghĩ Sĩ Trĩn Đĩn cũng đĩ đĩ c tĩ chĩ c tĩ i Vĩng Cung Thĩnh Đĩng Sài Gòn do Thĩng Nghĩ Vĩn và Hĩ HĩngĐĩo VN tĩ chĩ c.

Gia đĩnh đĩ chĩ n ngày mĩng mĩĩ i thĩng Giĩng âm lĩ ch hĩng năm (lĩ ngày ông bĩ Vĩt Cũng bĩ t) lĩm ngày hũy nhĩ t.

Nũ M TRO TÀN:

Sau năm 1975, gia đĩnh đĩ cĩ i tĩng và gĩ i bĩnh tro cĩ t cĩ a ông vĩo nhĩ thĩ Đĩng Chũa Cũ u Thĩ Huĩ. Khoĩng 1990, trĩĩ c khi qua đĩ nh cĩ tĩ i Hoa Kĩ theo đĩn Cũ u tũ nhĩn chĩnh trĩ (HO), anh Trĩn Tĩn San (Thĩ u Tá Bĩ t Đĩng Quĩn) lĩ con trai trĩĩng cĩ a Cũ Nghĩ Sĩ Trĩn Đĩn, đĩ tĩ Sài Gòn ra Huĩ gĩ p Cha Bĩ Trĩn Đĩng Chũa Cũ u Thĩ xin nhĩ n lĩ i bĩnh tro cĩ t cĩ a ông cĩ đĩ đĩ a vĩo đĩ Sĩ Gòn vĩ Hũ cũng khĩng cĩn ai lĩ hĩ hĩng gĩn.

Gia đĩnh cũ Nghĩ Sĩ Trĩn Đĩn gĩ m cĩ bà cĩ và cĩc con trai, mĩt sũ con gĩi, chũu chĩ t...hĩn đĩng đĩ nh cĩ tĩ i Hoa Kĩ. Xin cĩm ĩn anh Trĩn Tĩn San đĩ gĩp chũng tĩ mĩt sũ tĩi liũ u vĩ gia phĩ hĩ Trĩn và cũ Nghĩ Sĩ Trĩn Đĩn. Nũ u cĩ đĩ u gĩ sai sĩt, xin quĩ vĩ bĩ tũc cho. Xin cĩm ĩn.

Nguyĩn Lý Tĩng